

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

VI. Per quam præcisionem Natura fiat Vniversalis formaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

lis; quàm mentalis sumi formaliter, propositionem vocalem & mentalem esse veras propositiones, & de essentia propositionis sit prædicatum. Item cum prædicament. cap. 6°. Aristoteles dicat, *Ea quæ sine complexione dicuntur, significare substantiã aut quantum, &c.* & significare sit proprium vocum & conceptuum, signum est quod voces certo sensu verè prædicentur; sed nõ prædicantur ut quod & secundum entitatem, ut vidimus, ergo ut quo, secundum denominationem & significationem.

LXXXV. Vergebis, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus de pluribus, etiam ut quo, ergo solutio nulla: probatur antecedens saltem quoad vocem, quia cum vox sit sonus transiens, non potest poni in pluribus propositionibus, quod requiritur, ut vox possit prædicari de pluribus ut quo, ergo, &c.

LXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens, numquam prædicatur eadem vox vel conceptus secundum entitatem de pluribus, etiam ut quo, & secundum denominationem, concedo ant. quia id non requiritur, ut patebit ex dubio sequenti: non prædicatur eadẽ secundum denominationem, nego ant. quia licet eadem numero vox, cum sit sonus transiens, nõ possit secundum entitatem naturaliter poni in pluribus propositionibus vocalibus, & cõsequenter non possit eadẽ secundum entitatem prædicari de multis, potest tamen eadẽ secundum denominationem: potest enim denominare ea, quæ in diversis propositionibus ponuntur, quod sufficit; nec aliter fit in prædicatione naturæ Vniuersalis de inferioribus; nam illa, quæ prædicatur, numquam est eadem secundum entitatem ex parte objecti; quia ex parte objecti, non datur una secundum entitatem natura communicabilis multis; sed eadem secundum esse denominatum & ex parte actus confusi duntaxat. Ex his

LXXXVII. Colliges 1°. voces & conceptus optimè dici genera, species, differentias, &c. ut quo & secundum denominare, licet ut quod & secundum entitatem tales dici non possint.

LXXXVIII. Colliges 2°. contrà plerosque Nominalium, dici non posse, voces & conceptus ita esse Vniuersales, ut solæ voces, &c. sint Vniuersales, & nõ res; nam numquam verè de multis affirmantur ratione suæ entitatis, sed ratione suæ denominationis, quæ non solas voces & conceptus denominantes afficit, sed & res denominatas; quod fortè movit Anselmum lib de Incarn. Verbi cap. 2. ad dicendum; *Sunt commonendi illi utique nostri temporis Dialectici, imò Dialectice Heretici, qui quidem, non nisi statum vocis putant esse Vniuersales substantias.*

RESOLVTIO III.

LXXXIX. **D**ico 3°. cum Realibus, etiam res seu naturæ reales sunt Vniuersales formaliter in prædicando ut denominate à præcisione Vniuersalificante.

LXXXX. Probatur, quia juxta Aristotelem supra, Vniuersale est unum aptum prædicari siue affirmari de multis; sed res ut sic sunt aptæ affirmari de multis ut quod, ergo, &c. probatur minor; quia denominatum siue significatum hujus vocis homo verè affirmatur de Petro, Paulo, &c.

LXXXXI. Confirmatur 1°. debet assignari aliquod Vniuersale aptum affirmari de multis ut quod: sed nec voces, nec conceptus secundum entitatem sunt

tales, ut vidimus supra n. 83. nec est aliud assignabile, quàm res ut sic, ergo, &c. Probatur major, quia solum Vniuersale ut quod est propriè Vniuersale, & Vniuersale ut quo non nisi impropiè & instrumentaliter, ergo, &c.

LXXXXII. Confirmatur 2°. ex Aristotele cap. de substant. *Eorum quæ de subiecto dicuntur, necesse enim est nomen, & rationem* (id est, naturam siue nominis substantiam, ut à simili constat ex definitionibus univocorum & æquivocorum) de subiecto prædicari, nomen quidẽ ut quo juxta Resolutionẽ 1^{am}; rationem verò ut quod juxta hanc Resolutionem. Item ex eodem cap. 5. de interpret. ubi sic habet, *Quoniam autem rerum alie sunt Vniuersales, alie singulares*, ergo, &c.

LXXXXIII. Obicies 1°. Vniuersale debet esse unum & multa in eadem ratione; sed res non possunt esse tales, ergo, &c.

LXXXXIV. Respondeo distinguendo minorem: sed res non possunt esse unum unitate intrinsecã & numerali, & multa multitudine intrinsecã & numerali, concedo minorem; id enim contradictoriè repugnat, ut patet: non possunt esse unum unitate extrinsecã & præcisionis denominantis, & multa multitudine intrinsecã & numerali, nego minorem: quia in eo nulla contradictio.

LXXXXV. Instabis, illa unitas extrinseca non est rei, sed conceptus, ergo res ratione illius non erunt unum, ac per consequens, nec quidpiam Vniuersale.

LXXXXVI. Respondeo distinguendo antecedens: illa unitas non est rei denominatiuè extrinsecè & separabiliter, nego assumptum; hoc autem ad Vniuersale sufficit: intrinsecè & inseparabiliter, concedo assumptum; neque hoc ad Vniuersale necessarium est.

LXXXXVII. Obicies 2°. passim dicitur prædicatum propositionis sumi distributiue, determinatè, &c. non licere procedere à non distributo ad distributum ex parte prædicati: prædicatum sumi æqui-uocè, &c. sed hæc conveniunt solis vocibus, ergo, &c.

LXXXXVIII. Respondeo distinguendo minorem; sed hæc conveniunt solis vocibus ut quo, & secundum denominare, concedo; ut quod & secundum denominari nego, ut antè: acceptiones enim illæ non sunt materiales, sed formales.

D V B I V M VI.

Per quam præcisionem Natura fiat Vniuersalis formaliter.

LXXXXIX. **A**ntè Resolutionem, ad maiorem distinctionem oppositè Sententiæ, (quæ alioqui satis obscura est) & clariorem illius refutationem, Suppono, præcisionem ab Authoribus dividi in formalem & objectivam, juxta dicta Dub. 4°. Hoc supposito fit

RESOLVTIO I.

c. **D**ico 1°. Natura non fit Vniuersalis formaliter per præcisionẽ objectivam. Est contrà Thomistas & è Societate plurimos.

ci. Probatur, quia hæc sententia supponit dari præcisiones objectivas, quas supra implicare ostendimus, ergo, &c.

Confirmatur à fortiori ex conclusione sequenti.

RESOLVTIO

RESOLUTIO III.

CII. Ico 2°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura non fit Universalis per præcisionem objectivam. Est contra Thomistas, Suarezem; præsertim disp. 6. Metaph. Sect. 3. & 5. Conimbricenses, Rubium, Comptonum, &c.

CIII. Probatur 1° quia gratis concessis præcisionibus objectivis Naturæ humanæ à Petreitate, & naturæ humanæ à Pauleitate, non statim sequitur à Petro & Paulo posse præscindi naturam objectivè unam; de Petro & Paulo univoce prædicabilem, illisque realiter identificatam, quæ ad Universale concurrunt, ergo &c.

CIV. Probatur assumptum pro 1^a parte, quia natura objectivè una, debet esse intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una, ut Tract. præcedenti contra Thomistas probatum est; & alioqui non esset nisi una omnino extrinsecè, & ex parte actus, ut patet; neque alioqui, dum per præcisionem natura concipitur sine hæccitatibus, ly *sine* se teneret præcisivè ex parte objecti; sed ex parte solius actus præscindens, ut contendimus; atqui, etiam gratis concessis præcisionibus objectivis naturæ humanæ à Petreitate & naturæ humanæ à Pauleitate, illæ duæ naturæ per præcisionem formalem non sunt intrinsecè & ex parte objecti, prout objectum condistinguitur contra actum, una; quia præcisio intellectualis nihil mutat in te objectivè: ergo &c. si verò dicas, fuisse unam objectivè ante præcisionem; semper fuerit & erit una objectivè; quia nihil objectivè indistinctum potest plurificari per aliquid objectivè à se distinctum; quia idem manens, semper manet idem: id autem esset ponere Universale à parte rei, ergo, &c.

CV. Nec dicat P. Comptonus Logic. Disp. 30. Sect. 6^a. unitatem naturæ Universalis non fieri, illi quidpiam appingendo, sed solum aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter, sive per actum præcisivum, tollendo: quia reverà non satis intelligitur, quid sit aliquid naturæ intrinsecum præcisivè intentionaliter tollere: vel enim supponit in natura aliquid & aliquid intrinsecum, vel non? et si primum detur, quandoquidem id, quod est intrinsecum uni, non sit intrinsecum alteri, ut patet, non dabit unitatem intrinsecam communem multis: si secundum, vel nobiscum loquitur, vel non satis intelligi potest quid velit. Deinde per actum præcisivum tolli aliquid intrinsecum, est per aliquid extrinsecum tolli aliquid intrinsecum, sive per extrinsecum mutari intrinsecè, quod æquè intelligibile est, ac mutari extrinsecè, esse mutari intrinsecè.

CVI. Probatur assumptum pro 2^a parte, quia natura objectivè una de Petro & Paulo verè & univoce affirmabilis, debet esse objectivè Petrus & Paulus: atqui nihil est objectivè Petrus & Paulus, magis quam Petrus & Paulus sint intrinsecè unum, quod inde sequeretur, quia *Quicumque sunt eadem uni tertio intrinsecè, sunt eadem inter se intrinsecè*. ergo &c.

CVII. Probatur assumptum pro 3^a parte, quia omnis identificatio per mentem, sive vera & univoce affirmatio unius de alio, præsupponit identitatem realem prædicati cum subiecto; Ab eo enim, quod res est, juxta Arist. affirmatio est vera & univoca, alioqui vera & univoca esse posset affirmatio Petrus est

Bucephalus; arbor est Bucephalus. ergo, &c.

CVIII. Confirmatur, etiam gratis datis præcisionibus objectivis, natura post præcisionem objectivam est objectivè totuplex, quotuplex erat antè; atqui antè erat totuplex, quotuplicia individua, ergo & post; ac proinde illa ut objectivè præcisiva, non potest esse una unitate Universalis. Consequentia & minor patent: probatur major; quia præcisio mentalis superveniens nihil mutat objectivè, ut Tract. præcedenti probatum est; & aliunde non mutatur, ergo, &c.

CIX. Objicies fortè 1°. si gratis concedantur præcisiones objectivæ, necessariò admittenda est unitas naturæ Universalis objectivè ab individuis præcisiva, ergo, &c. Probatur assumptum, quia sicut natura potest objectivè præscindi ab hæccitate hujus individui, sic scilicet ut natura concipitur, non concepta hæccitate (puta præcisivè & non negativè, quia sic Petrus concipitur ut homo; ut tamen negari non possit esse hic homo) ita potest objectivè præscindi ab hæccitatibus plurium individuum; quo casu non est ratio, cur minus habeat unitatem objectivam naturæ Universalis, quam natura secundum nostram sententiam à Petro & Paulo præcisiva, ergo, &c.

CX. Respondeo negando assumptum; ad ejus probationem, Respondeo esse disparitatem in eo, quod in nostra sententia unitas naturæ Universalis, sit omnino objecto extrinsecum, prout extrinsecum opponitur intrinsecum, & formalis prout formale opponitur objectivo: in illa autem sententia unitas naturæ Universalis debet esse intrinsecum, saltem præcisivè, & non negativè; intelligi verò non potest, quid sit illa unitas naturæ Universalis intrinsecum præcisivè, & non negativè, prout condistinguitur contra purè extrinsecam & formalem (quam nostra sententia adstruit) præter unitatem formalem Scotisticam, antè intellectum, sive ex natura rei à singularibus distinctam, quam dubio 4° Resolut. 2^a contra Scotistas rejecimus, & ab Universalis rejiciendam ostendimus.

CXI. Objicies 2°. ex P. Comptono Log. disp. 30. Sect. 4^a. objectum actus Universalificantis est natura abstracta à differentiis individuantibus; sed natura sic concepta est indistincta, ergo una.

CXII. Confirmatur ex eodem ibidem Sect. 6. natura, in qua nulla relucet diversitas, non est respectu intellectus multiplex, aut diversa; sed admissis præcisionibus objectivis, nulla in natura humana relucet diversitas, cum actus abstrahens præscindat intentionaliter naturam ab omni differentia, ergo in natura præcisiva, nulla relucet diversitas. Ita ille, quibus subdit, *Admissis præcisionibus, non video quid horum negari possit*.

CXIII. Respondeo distinguendo minorem, sed natura sic concepta est indistincta ex parte objecti, sive objectivè, nego minorem; quia licet ex eo, quod gratis concedamus præcisiones objectivas in eodè individuo, natura sit indistincta ex parte unius individui & ut unius individui; non ideo tamen est indistincta ex parte plurium individuum, & ut plurium individuum, prout esse deberet, ut quidpiam contra nostram Resolutionem obtineretur. Imò contra illam nil obtinetur per hoc quod demus naturam Petri esse objectivè distinctam à Petreitate, & naturam Pauli à Pauleitate; quia cum eo stat, quod sint duæ naturæ inter se objectivè & realeter sine ulla unitate communi distinctæ. Quod autem

autem Doctissimi PP. Complutenses Log. Disp. 3. q. 3. n. 29. docent naturas illas non esse formaliter divisas, sed materialiter tantum, numericè & realiter; nil obstat: quia, licet dici possent formaliter negativè indivisæ ex parte objecti, dici tamen non possunt formaliter positivè indivisæ ex parte objecti, quæ indivisio requiritur, ad hoc ut natura fiat Universalis per præcisionem objectivam, prout condistinguitur contra formalem Nominalium. Ex parte actus, siue formaliter abstractione omnino extrinsecâ objecto, concedo minorem: abstractio enim duas naturas attingit, sed ita confusè, ut non distinguat, an sint duæ, vel una.

cxiv. Ad Confirmationem. Respondeo; transeat totum, quia non ideo natura statim est unacommunis multis, ut patebit Dub. 8°, ed quod in ea non reluceat diversitas, sed tantum sequitur, quod non sit hæc. Deinde quæro, an ly *nulla diversitas* se teneat ex parte actus; an ex parte objecti, ut contra actum distinguitur. Si 1um, unitas non est objectiva; si 2um, unitas esse debet intrinseca & intrinsecè communis multis, quod impugnamus.

RESOLUTIO III.

cxv. Dico 3°. natura fit Universalis per abstractionem, seu præcisionem formalem.

cxvi. Probatur 1°. Refutatione oppositarum sententiarum.

cxvii. Probatur 2°: quia per illam præcisionem formalem habetur totum, quod ad Universale requiritur, unitas scilicet per intellectum, de qua dubio sequenti, & multitudo à parte rei.

DUBIUM VII.

Quam unitatem habeat Natura Universalis.

cxviii. Antè Resolutionem. Suppono 1°. omnes, qui asserunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse intrinsecam formalitatibus, quæ post intellectum formaliter objectivè distinguuntur, & partim extrinsecam ratione actus distinguuntur, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat; consequenter asserere debere, unitatem naturæ Universalis objectivam formalem prout opponitur fundamentali objectivæ, partim esse naturæ Universalis intrinsecam, partim extrinsecam, ratione actus confundentis multa per modum unius, quem connotat, & essentialiter in obliquo importat. Sequela tenet à pari.

cxix. Suppono 2°. omnes alios, qui dicunt distinctionem naturæ à singularibus objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet distinguentem, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca illis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem siue denominationem præcisè distinctionis objectivæ; similiter dicere debere unitatem naturæ Universalis objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis, in ordine ad connotatum extrinsecum, actum scilicet confundentem multa per

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

modum unius, sic nempe, ut antè hunc actum, sit quidem tota intrinseca naturæ Universalis secundum entitatem, non verò secundum formalitatem, seu denominationem præcisè unitatis objectivæ. Sequela tenet à pari.

cx. Suppono 3°. Plerosque Thomistas, qui volunt distinctionem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam formalitatibus objectivè distinctis per resultantiam post actum objectivè distinguentem; eodem modo velle debere, unitatem naturæ Universalis formalem, prout opponitur fundamentali, esse totam intrinsecam naturæ Universalis per resultantiam post præcisionem objectivam. Sequela etiam tenet à pari. His suppositis, sit

RESOLUTIO I.

cxxi. Dico 1°. etiam gratis concessio, quod dentur præcisiones objectivæ, natura Universalis non habet unitatem objectivam formalem, prout opponitur fundamentali, partim sibi intrinsecam, & partim extrinsecam, ratione actus intellectus confundentis multa per modum unius, quæ connotat, & essentialiter in obliquo importat.

cxvii. Probatur 1°, quia, ut patet ex Resol. 2°. dubii præcedentis, præcisiones objectivæ ad talem unitatem nihil juvant, & Universalis unitas, quæ parte intrinseca naturæ Universalis, siue objecto conceptus Universalisantis, satis improbat ex ibidem dictis, ergo, &c.

cxviii. Probatur 2°: quia illa unitas, quæ parte intrinseca, deberet esse realiter eadem cum Petro, Paulo & cæteris individuis humanis; sed hoc dici non potest, ergo, &c. Probatur major, quia deberet posse affirmari de Petro, Paulo, &c. nihil verò potest affirmari de alio, quod non est realiter idem cum illo. Probatur minor; quia, cum illa unitas sit indivisibilis, jam Petrus, Paulus, &c. includerent aliquid idem realiter, ac per consequens ad quæ realiter non distinguuntur, contra experientiam.

cxviii. Respondebis, illam unitatem objectivam esse objectivè tantum indivisibilem, realiter verò divisi in Petrum, Paulum & cætera individua humana. Sed

cxv. Contrà 1°. si objectivè una & realiter divisa, ergo idem est objectivè unum & objectivè multa, quia realiter multa sunt objectivè multa; contradictoriè autem repugnat, idem esse objectivè unum & objectivè multa.

cxvi. Contrà 2°. ly *unitas objectivè indivisibilis*, quæ parte intrinseca, dicit aliquid intrinsecè distinctum à Petro, Paulo, &c. in quos est realiter divisa, vel non?

cxvii. Si prius, sequitur 1° antè præcisionem, in Petro v. g. esse duo intrinsecè distincta, & per consequens distinctionem Scotisticam mediam inter illa, ac proinde realem, de qua supra Tract. 1. Disp. 2. Dub. 5°. Sequitur 2°, idem ens objectivè indivisibile esse intrinsecè unum objectivè, & intrinsecè multa objectivè. Sequela patent, quia intellectus noster siue ipsius præcisio, utpote rei omnino extrinseca, nihil mutat in re intrinsecè; & si aliquid mutaret in re intrinsecè, sequeretur non tantum mutare intrinsecè objectivè, sed intrinsecè realiter; quia hoc, quod mutaret, quæ parte intrinsecum inciperet esse, &

F antea